

Bakanlık Adı	:	Maliye Bakanlığı
Tebliğ Adı	:	Gelir Vergisi Genel Tebliği
Tebliğ No	:	Seri No: 255
R. Gazete Tarihi	:	24/12/2004
R. Gazete Sayısı	:	25680

GELİR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ (SERİ NO: 255)

1. Giriş

4842 sayılı Kanunla Gelir Vergisi Kanununda yapılan değişiklikle ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde özel gider indirimi uygulaması kaldırılarak, bunun yerine vergi indirimi uygulaması getirilmiştir.

Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık toplam tutarı üzerinden hesaplanacak indirimin ücretlinin ertesi yılda ödenecek gelir vergisinden mahsup edilmesi esasına dayanan vergi indirimi uygulaması ile ilgili açıklama ve düzenlemeler bu Tebliğin konusunu oluşturmaktadır.

2. Yasal Düzenleme

Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121 inci maddesinde yer alan ücretlilerde vergi indirimine ilişkin düzenleme aşağıdaki gibidir:

“Mükerrer Madde 121- Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık toplam tutarının;

- 3 milyar liraya kadar % 8'i,

- 6 milyar liranın 3 milyar lirası için % 8'i, aşan kısmı için % 6'sı,

- 6 milyar liradan fazlasının, 6 milyar lirası için % 7'si, aşan kısmı için % 4'ü,

Ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenler aracılığı ile kendisine nakden iade edilir.

Şu kadar ki; harcamaların Türkiye'de yapılması, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınan belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin işverene verilmesi şarttır. Mahsup hakkı kazanılan tutarın hesaplanmasında dikkate alınan harcama tutarı, vergi matrahının toplamını geçemez.

Ücretlilerin harcama belgelerinin işverene ibrazı, beyanı ve verginin mahsup veya iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

3. Uygulamadan Yararlanacak Olanlar

Vergi indirimi uygulamasından ücretleri gerçek usulde vergilendirilen ücretliler yararlanabilecektir.

Ücretleri diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabı ile gelir vergisine tabi diğer gelir unsurlarını elde edenlerin vergi indirimi uygulamasından yararlanmaları mümkün değildir. Ücretleri gerçek usulde vergilendirilenler, ücret dışında kalan gelir unsurları için vergi indirimi uygulamasından yararlanamayacaklardır.

4. Uygulamadan Yararlanacak Olan Harcamalar

4.1. Vergi İndiriminden Yararlanacak Harcama Grupları

Vergi indirimi uygulamasında, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamaları dikkate alınacaktır. Bu yönüyle vergi indirimi uygulamasının, yürürlükten kaldırılmış olan özel gider indirimi uygulamasından bir farkı bulunmamaktadır.

Yapılan harcamaların ücretlinin kendisi, eşi ve çocukları tarafından yapılması ve satın alınan mal ve hizmetlerin bunlar tarafından tüketilmesi gerekmektedir. Ücretlinin ücreti ile mütenasip olmayan mal ve hizmetler için yapılan harcamalar vergi indirimine konu teşkil etmeyecektir.

Vergi indirimine esas alınacak harcamalara ilişkin genel bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Eğitim Giderleri

Eğitim ve öğretim kurumları, anaokulu, kreş ve dershanelere eğitim amacıyla yapılan ödemeler ile eğitim amaçlı kurs ücretleri, okul servis ücretleri, kitap ve kırtasiye alımları için yapılan harcamalar ile öğrencilerin özel yurt ve pansiyonlarda kalmaları durumunda ödenen tutarlar vergi indirimine esas alınacaktır.

Sağlık Giderleri

Teşhis ve/veya tedavi sürecinde yapılan sağlık harcamaları (muayene, tahlil, ameliyat, fizik tedavi ve hastane giderleri ile ilaç, sağlık malzemesi, gözlük ve lens alımları gibi) vergi indirimine konu teşkil edecektir.

Bu harcamaların bir kısmının işverenlerce karşılanması halinde, ücretlinin kendisinin karşıladığı harcama tutarı vergi indirimine konu olacaktır.

Gıda Giderleri

Gıda giderlerinden, her türlü yiyecek ve içecek için yapılan harcamaların anlaşılması gerekir. Ancak sigara ve alkollü içkiler bu kapsamda değerlendirilmeyecektir.

Evlerde beslenen kuş, kedi, köpek gibi hayvanlar için alınan yem, mama ve sair gıda maddelerine dair harcamalar gıda giderleri kapsamına girmeyecek ve vergi indirimine konu teşkil etmeyecektir.

Giyim Giderleri

Giyim giderlerinden, iç ve dış giyime yönelik malların satın alınması için yapılan harcamalar ile bunların dikim, tamir ve onarımı için yapılan harcamaların anlaşılması gerekmektedir.

Kira Giderleri

İkamet edilen konut için yapılan kira ödemeleri vergi indiriminin yararlanacaktır. Peşin ödenen kira bedelleri ilgili olduğu dönemlerde dikkate alınır.

4.2. Harcamanın Türkiye’de Yapılması ve Belgelendirilmesi

Yukarıda sayılan harcamaların vergi indirimine konu olabilmesi için harcamaların Türkiye’de ve gelir veya kurumlar vergisine tabi olan mükelleflerden yapılması gerekmektedir. Diğer bir ifade ile vergi indirimine konu olan harcamaların gelir veya kurumlar vergisine tabi olmayan kişi veya kurumlardan yapılması halinde bu harcamalar, vergi indirimine konu teşkil etmeyecektir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 7 nci maddesi veya kendi özel kanunlarında yer alan hükümlerde kurumlar vergisi muafiyeti tanıyan kurumlardan yapılan harcamalar, vergi indirimine konu harcama olarak kabul edilmeyecektir. Öte yandan, tüzel kişilikleri itibarıyla kurumlar vergisi mükellefi olmayan demek ve vakıfların, kurumlar vergisi mükellefi olan iktisadi işletmelerinden sağlanan vergi indirimine konu mal ve hizmetler için yapılan harcamalar vergi indirimine konu olacaktır.

Aynı şekilde genel, katma ve özel bütçeli kurumlardan yapılan eğitim, sağlık ve gıda harcamaları bu kapsamda değerlendirilmeyecek ve bu harcamalar vergi indirimine konu edilmeyecektir. Örneğin, kurumlar vergisinden muaf olan genel ve katma bütçeli dairelere ait kreş, konukevleri ve bunların kantinlerinden yapılan harcamalar da vergi indirimine konu edilmeyecektir. Kamu kurum ve kuruluşlarına yapılan kira ödemeleri de bu nitelikte kabul edilecektir.

Mal ve hizmetlerin alındığı gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin kazancının, kısmen veya tamamen vergiden istisna edilmiş olmasının vergi indirimi uygulamasına etkisi yoktur. Dolayısıyla, bu mükelleflerden yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamalar vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 1 – Özel bir şirkette ücretli olarak çalışmakta olan (A) şahsının, vakıf üniversitesinde öğrenim gören

çocuğu için ödediğı okul ücreti, anılan üniversitenin kurumlar vergisi mükellefi olmaması nedeniyle vergi indirimine konu harcama olarak kabul edilmeyecektir.

Örnek 2 – Türkiye’de kurulmuş (A) Anonim Şirketinde çalışmakta olan ücretlinin, Kıbrıs’taki gezisi sırasında yaptığı olduğı gıda harcamaları Türkiye’de yapılmadığı için vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 3 - Sağlık Bakanlığına ve üniversitelere bağlı hastanelerde yapılan sağlık harcamaları, hastane döner sermayesinin kurumlar vergisinden muaf olması halinde vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 4 – Bir bakanlık tarafından personeline tahsis edilen lojman için ödenen kira bedeli, kamu kurumunun kurumlar vergisi mükellefi olmaması nedeniyle vergi indirimine konu edilmeyecektir.

Örnek 5 - (A) Tüketim Kooperatifi, Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinde yazılı şartlar çerçevesinde kurumlar vergisi istisnasından yararlanmaktadır. Bu kooperatiften alınan giyim ve gıda maddeleri için yapılan harcamalar, kooperatifin kurumlar vergisi mükellefi olması halinde, vergi indirimine konu olacaktır.

Öte yandan, anılan tüketim kooperatifinin Kurumlar Vergisi Kanununun 7/16 ncı maddesinde yer alan şartlar çerçevesinde kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanması halinde söz konusu harcamalar vergi indirimine konu edilmeyecektir.

Örnek 6 - (B) Vakfı Özel Kolejiine okul ücreti olarak yapılan ödemeler, okulun vakfa bağlı iktisadi işletme olarak kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle eğitim gideri olarak vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 7 - Devlet üniversitelere ödenen harç bedelleri, vergi indirimine konu olmayacaktır.

Örnek 8 - (A) Anonim Şirketi, işletmekte olduğı özel ilköğretim okulundan 2004 yılında elde ettiğı kazancı için Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin 8 numaralı bendinde yer alan istisnadan yararlanmaktadır. Bu okuldan alınan eğitim hizmeti için yapılan harcamalar, anılan şirketin kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 9 - (A) Demeğince açılan dil kurslarına katılanların ödediğı kurs ücreti, bu kursun demeğe bağlı iktisadi işletme olarak kurumlar vergisi mükellefi olması nedeniyle vergi indirimine konu olacaktır.

Örnek 10 - Devlete ait lisede öğrenim gören çocuğun, okula geliş-gidişi için servis hizmeti veren ve ticari kazancı basit usulde tespit edilen (A) şahsına ödenen servis ücreti, eğitim gideri olarak vergi indirimine konu olacaktır.

4.3. Vergi İndirimine Konu Olacak Harcama Belgeleri

Ücretliler vergi indirimine konu olan harcamalarını, gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinden alacakları;

- Fatura,
- Serbest meslek makbuzu,
- Perakende satış fişi,
- Ödeme kaydedici cihazlara ait satış (yazar kasa) fişi, ile belgelendireceklerdir.

206 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, kurumlar vergisinden muaf olan kurumların, düzenleyecekleri belgelerde ve ödeme kaydedici cihazlara ait satış (yazar kasa) fişlerinde, "Kurumlar Vergisinden Muaf" ibaresine yer verilmesi gerektiğı belirtilmiştir. Bu ibarenin yer aldığı belgeler, vergi indirimine konu edilmeyecektir.

Gerçek kişilerden yapılan kiralamalarda, kira ödemesine ilişkin kira sözleşmesinin bir örneğı ve banka dekontu, kira ödemesinin nakden yapılması halinde ise ödemeye ilişkin mal sahibinin vereceğı belge ile kira sözleşmesinin bir örneğı tevsik edici belge olarak kabul edilecektir.

Belgelerin ücretlinin kendisi, eşi ve çocukları adına düzenlenmiş olması gerekmektedir. Vergi indirimi uygulamasında "çocuk" tabiri, yaş sınırına bakılmaksızın ücretli ile birlikte oturan veya ücretli tarafından bakılan (gelir vergisine tabi geliri bulunmayan; nafaka verilmek suretiyle bakılan, evlat edinilenler ile ana ve babasını kaybetmiş torunlardan ücretli ile birlikte oturan) kişileri ifade edecektir.

5. Vergi İndirimine Konu Olan Harcamalara İlişkin Üst Sınır

Üzerinden vergi indirimi hesaplanacak harcama tutarı, ücretlinin vergi indirimine konu harcamalarının yapıldığı yıla ilişkin ücret matrahının yıllık toplamını aşamayacaktır.

Ücret gelirinin elde edildiğı takvim yılına ilişkin vergi indirimi kapsamına giren harcamalar, ücret gelirinin elde edildiğı dönemde ilişkilendirilmeksizin vergi indirimi uygulamasında dikkate alınacaktır. Bu kapsamda, yıl içinde yeni işe giren, işten ayrılan, emekli olan, ücretsiz izne ayrılan kişilere ait harcama belgelerinin çalışılan dönemle sınırlı olmaksızın kabul edilmesi gerekmektedir.

6. Vergi İndirimi Tutarının Hesaplanması

Vergi indirimi, ücretlinin bir önceki yıla ait yıllık toplam vergi matrahı tutarını aşmamak üzere, uygulama kapsamındaki harcama tutarının; ilk üç milyar lirasına (3.000 YTL) %8, ikinci 3 milyar lirasına (3.000 YTL) %6 ve kalan tutara %4 oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

Örneğin, 2004 yılı içinde elde ettiğı ücret gelirinin vergi matrahı 12.000.000.000 TL (12.000 YTL) olan ve ücret matrahının tamamı kadar vergi indirimi uygulaması kapsamında harcama yapmış bir ücretlinin hak kazanacağı vergi indirimi tutarı aşağıda gösterildiğı üzere 660.000.000 TL (660 YTL) olacaktır.

İlk 3 milyar lira için (3.000 YTL) X %8	240.000.000 TL (240 YTL)
İkinci 3 milyar lira için (3.000 YTL) X %6	180.000.000 TL (180 YTL)
Kalan 6 milyar lira için (6.000 YTL) X %4	240.000.000 TL (240 YTL)
Toplam	660.000.000 TL (660 YTL)
Veya	
İlk 6 milyar lira için (6.000 YTL) X %7	420.000.000 TL (420 YTL)
Kalan 6 milyar lira için (6.000 YTL) X %4	240.000.000 TL (240 YTL)
Toplam	660.000.000 TL (660 YTL)

7. Vergi İndiriminin Uygulanması

7.1. Ücretliler Tarafından Yapılacak İşlemler

Ücretliler bir takvim yılı boyunca yaptıkları vergi indirimine konu harcama tutarlarını, ertesi takvim yılının 20 Ocak tarihinin mesai saati sonuna kadar örneğı ekli "Ücretlilerde Vergi İndirimine Ait Bildirim" (Ek:1) ile işverenlerine beyan edeceklerdir. Bu bildirimin "vergi indirimine esas belgeler" ile ilgili arka yüzü doldurulurken, harcama belgelerinin 50'den fazla olması halinde, bildirimin arka yüzünün fotokopisi çekilerek, her bir belgenin yazılabileceğı kadar yaprak kullanılabilir.

Ücretliler bu bildirimde, yıllık harcama toplamının bir önceki yıl vergi matrahını aşmayan tutarını göstereceklerdir. Harcama tutarının bir önceki yıl vergi matrahını aşması halinde, indirim esas tutar olarak vergi matrahı esas alınacaktır.

7.2. İşverenlerce Yapılacak İşlemler

İşverenler, ücretliler tarafından kendilerine verilen bildirim ve harcama belgelerini 20 Ocak tarihine kadar alacaklardır. İşverenler kendilerine ibraz edilen harcama belgelerinin geçerli belge olup olmadığını, harcamanın vergi indirimi kapsamına girip girmediğini ve harcama toplamının doğru beyan edilip edilmediğini kontrol edeceklerdir.

İşverenler, kendilerine ibraz edilen vergi indirimine ait bildirimlerde yer alan harcama tutarını dikkate alarak, Ocak ayı sonuna kadar örneğı ekli "Vergi İndirimine Ait Bordro"yu (Ek:2) düzenleyeceklerdir. Her bir ücretlinin yararlanacağı vergi indirimi ayrı ayrı hesaplanarak bordroda gösterilecektir. İşverenler bu bordroyu, fiilen çalışan ücretliler için ayrı, emekli olanlar, işten ayrılmış başka bir işveren nezdinde çalışmayanlar ile vefat edenler için ayrı düzenleyeceklerdir.

İşverenler kendilerine ibraz edilen bildirim ve harcama belgelerini tarh zaman aşımı süresi içinde saklamak ve istenildiğinde vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz etmek zorundadırlar.

8. Vergi İndiriminin Gerçekleştirilmesi

İşverenler, Ocak ayı sonuna kadar düzenleyecekleri vergi indirimine ait bordroda her bir ücretli için hesaplayacakları vergi indirimi tutarını, Şubat ayından itibaren ödeyecekleri ücretlerin gelir vergisinden mahsup edeceklerdir. Mahsup işlemi her bir ücretli için ayrı ayrı yapılacaktır. Bir ücretliye ait mahsup edilecek vergi indirimi, diğer ücretlilerin vergileriyle ilişkilendirilmeyecektir.

Bu mahsup işlemi için işverenler, düzenledikleri ücret bordrosunda, "Vergi indiriminden doğan mahsup edilecek gelir vergisi" başlığı altında bir sütun daha açacak ve mahsup ettikleri vergi tutarını bu sütunda göstereceklerdir. Mahsup edilecek vergi indirimi, ücretlinin o aydaki ücretinden kesilen gelir vergisinden fazla olamayacaktır. Aşması halinde ise aşan kısım izleyen aylarda ödenen ücretlerden kesilen gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Ücretler üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilen vergi indirimi tutarları muhtasar beyannamede mahsuplar arasında gösterilecek ve kalan tevkifat tutarı ödenecektir.

Muhtasar beyannamede vergi indirimi tutarının mahsup edilebilmesi için mutlak suretle ücretlilere ödenmiş olması gerekmektedir. Ücretlilere ödenmeyen tutarların mahsup edilmesi halinde bu tutar işverenlerce muhtasar beyanname üzerinden eksik beyan edilmiş ve ödenmemiş gelir vergisi olarak addolunacaktır.

Aşağıda vergi indiriminin gerçekleştirilmesinde muhtasar beyanname veren ve vermeyen işverenler tarafından yapılacak işlemler örnekler aracılığıyla belirtilmiştir.

8.1. Muhtasar Beyanname Vermeyen İşverenlerin Yapacağı İşlemler

Genel bütçeye dahil olan daireler, yaptıkları gelir vergisi tevkifatı için Gelir Vergisi Kanununun 100 üncü maddesine göre muhtasar beyanname vermemektedir. Bu daireler, hak kazanılan vergi indirimi tutarını Şubat ayından itibaren ödeyecekleri ücretler üzerinden tevkif edeceği vergiden mahsup edecektir. Dolayısıyla, ücretlilere mahsup edilen vergi tutarı kadar ödeme yapmış olacaklardır. Mahsup işlemi sonunda arta kalan vergi indirimi tutarı, müteakip aylarda aynı esaslar çerçevesinde indirilmeye devam edilecektir.

Örnek: (A) Bakanlığında çalışan ücretli (B)'nin, 2004 dönemine ilişkin toplam vergi matrahı 6.000.000.000 TL (6.000 YTL) dir. Bu döneme ilişkin vergi indirimine konu harcamalarının tutarı 5.000.000.000 TL (5.000 YTL)'dir.

Bu ücretli, harcamalarının toplamı olan 5.000.000.000 TL (5.000 YTL)'yi, "Ücretlilerde Vergi İndirimine Ait Bildirim" ile 20/1/2005 tarihine kadar işverenine beyan etmiş ve harcama belgelerini bildirimine eklemiştir. İşveren (A) Bakanlığı, ücretlinin kendisine bildirdiği harcama tutarını dikkate alarak "Vergi İndirimine Ait Bordro"yu 2005 yılı Ocak ayı sonuna kadar aşağıdaki şekilde düzenleyecektir.

(İşveren 2004 yılı için TL cinsinden verilen harcama belgelerinin toplam tutarını YTL'ye çevirerek işlem yapacaktır.)

Bu ücretlinin vergi indirimi bordrosunda yer alacak tutarlar aşağıdaki şekilde gösterilecektir.

- Ücretlinin 2004 Yılı Vergi Matrahı Toplamı	6.000 YTL
- Vergi İndirimine Konu Harcama Tutarı	5.000 YTL
- Vergi İndirimine Konu Olacak Tutar	5.000 YTL
- Hesaplanan Vergi İndirimi Tutarı	360 YTL
3.000 YTL X %8=240 YTL	
2.000 YTL X %6=120 YTL	

Muhtasar beyanname vermek zorunda olmayan işveren, toplam vergi indirimi tutarını, 15/2/2005 tarihinde (B)'ye ödeyeceği ücret üzerinden tevkif edeceği vergiden mahsup edecektir. Başka bir ifade ile işveren 15/2/2005 tarihinde mahsup edilen vergi indirimi tutarı kadar (B)'ye daha fazla ödeme yapacaktır. Mahsup işlemi sonucu arta kalan vergi indirimi tutarı müteakip aylarda mahsup edilecektir. Ücretlinin Şubat 2005 ayında aldığı ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisi 80 YTL olduğu varsayımı altında yapılacak işlem aşağıda gösterilmiştir.

- 2005 Şubat Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	: 80 YTL
- Şubat Ayında Mahsup Edilecek Vergi İndirimi Tutarı	: 80 YTL
- Ödenecek Gelir Vergisi	: -
- Müteakip Aylarda Mahsup Edilecek Vergi İndirimi Tutarı	: 280 YTL
(360- 80 = 280 YTL)	

8.2. Muhtasar Beyanname Veren İşverenlerin Yapacağı İşlemler

Muhtasar beyanname veren işverenler, halen çalışmakta olan ücretlileri ile ilgili olarak düzenleyecekleri vergi indirimi bordrosunda, her ücretli için vergi indirimi tutarını hesaplayacaklardır. Bu tutar Şubat ayından itibaren ödenecek ücretler üzerinden kesilen gelir vergisinden mahsup edilmek suretiyle ücretlilere ödenecektir.

İşverenler, toplam vergi indiriminin o ayda mahsup edilebilecek olan kısmını muhtasar beyannamenin mahsuplara ilişkin bölümünde göstereceklerdir. Bu işverenler hak kazanılan vergi indirimi tutarını Şubat ayından itibaren ödeyecekleri ücretler üzerinden tevkif edeceği vergiden mahsup edecektir. Dolayısıyla, ücretlilere mahsup edilen vergi tutarı kadar ödeme yapmış olacaklardır.

Mahsup işlemi sonunda arta kalan vergi indirimi tutarı müteakip aylarda aynı esaslar çerçevesinde indirilmeye devam edilecektir. Söz konusu mahsup işleminin yapılabilmesi için vergi indirimi tutarının, işverenlerce en geç o aya ait muhtasar beyannamenin verileceği tarihe kadar ücretlilere ödenmesi gerekir. Vergi indirimi tutarı muhtasar beyannamede tevkif suretiyle kesilen vergiler toplamından mahsup edilecek, kalan tutar ilgili vergi dairesine ödenecektir.

Mahsup işleminin çeşitli nedenlerle takvim yılının son ayına kadar yapılamaması halinde kalan tutar, Aralık ayına ait muhtasar beyanname üzerinden mahsup edilecektir. Aralık ayına ait tevkif suretiyle kesilen vergilerin vergi indiriminden doğan ve mahsubu yapılamayan vergi alacağını karşılayamaması halinde, kalan tutar vergi dairesine gerekli inceleme yapıldıktan sonra işverenler aracılığı ile hak sahiplerine nakden ödenecektir.

Örnek: (C) Anonim Şirketinde çalışan ücretli (D)'nin 2004 yılı gelir vergisi matrahı 10.000.000.000 TL (10.000 YTL) olup, ücretli vergi matrahının tamamı kadar işverenine harcama belgesi ibraz etmiştir. Ücretlinin Şubat ayında aldığı ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisi 150 YTL'dir.

Bu ücretlinin vergi indirimi bordrosunda görülecek tutarlar aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Ücretlinin 2004 Yılı Vergi Matrahı Toplamı	: 10.000 YTL
- Vergi İndirimine Konu Harcama Tutarı	: 10.000 YTL
- Vergi İndirimine Konu Olacak Tutar	: 10.000 YTL
- Hesaplanan Vergi İndirimi Tutarı	580 YTL
(6.000 X %7 = 420 YTL)	
(4.000 X %4 = 160 YTL)	
- Ücretlinin 2005 Şubat Ayı Hesaplanan Gelir Vergisi	: 150 YTL
- Şubat Ayında Mahsup Edilecek Vergi İndirimi Tutarı	: 150 YTL
- Müteakip Aylarda Mahsup Edilecek Vergi İndirimi Tutarı	: 430 YTL
(580-150 = 430 YTL)	

Muhtasar beyanname vermek zorunda olan işveren, 580 YTL olarak hesap edilen vergi indirimi tutarını, 1/2/2005 tarihinden itibaren ücretli (D)'nin aylık ücretleri üzerinden kesilen vergiye mahsup edecektir. Diğer bir ifade ile işveren, Şubat ayında mahsup edilecek vergi indirimi tutarı kadar ücretli (D)'ye ödeme yapacaktır.

İşveren, ücretlinin Şubat ayı ücretinden kesilen gelir vergisinden mahsup ettiği vergiyi, ücret bordrosunda ayrıca gösterecektir. Mahsuba rağmen arta kalan kısım müteakip ayların ücretinden kesilecek gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Örnek: İşveren (C)'nin 2005 yılının Şubat ayında ücretlilere yapılan 10.000 YTL ücret ödemesi üzerinden tevkif suretiyle kestiği vergiler toplamı 1.500 YTL'dir. Aynı işveren serbest meslek erbabına yaptığı 2.000 YTL tutarındaki ödemeden 440 YTL tutarında tevkifat yapmıştır. İşverenin çalışanları için düzenlenmiş olduğu vergi indirimine ait

bordronun Şubat ayı sütununda mahsup edilecek vergi indirimi tutarı toplamı ise 1.400 YTL olarak hesaplanmıştır.

İşveren Mart ayında vereceği muhtasar beyannamede; ödemelerin gayrisafi tutarı toplamı 12.000 YTL, gelir vergisi kesintisi tutarı toplamı 1.940 YTL, mahsup edilecek vergi indirimi tutarını ise 1.400 YTL olarak gösterecektir.

Beyannamenin tahakkuka esas icmal cetvelinde; matrah 12.000 YTL, tahakkuk eden vergi 1.940 YTL, mahsup edilen vergi indirimi tutarı 1.400 YTL olarak gösterilecek, mahsup sonrası kalan tutar olan (1.940 YTL – 1.400 YTL=) 540 YTL ise vergi dairesine ödenecektir.

9. Yıllık Beyanname Veren Ücretlilerde Vergi İndirimi Uygulaması

9.1.Tevkifata Tabi Olmaması Nedeniyle Ücret Geliri İçin Yıllık Beyanname Verilmesi

Gelir Vergisi Kanununun 95 inci maddesi gereği ücretlerinden vergi tevkif usulü cari olmayan ve bu nedenle ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretlilerde vergi indirimi, bu kişilerin bağlı olduğu vergi dairesince gerçekleştirilecektir. Anılan mükellefler vergi indirimine ait bildirim ve harcama belgelerini yıllık gelir vergisi beyanname verme süresi içinde bağlı olduğu vergi dairesine vereceklerdir. Vergi dairesi bu bildirim üzerine; harcamaların vergi indirimi konusuna girip girmediği, belgelerin geçerli belge olup olmadığını kontrol ederek hesapladığı vergi indirimi tutarını Nisan ayı sonuna kadar ücretliye nakden ödeyecektir. Ücretliye nakden iadesi gereken söz konusu vergi indirimi tutarlarının öncelikle yıllık beyanname tahakkuk eden gelir vergisine mahsup edileceği tabiidir.

Öte yandan, tevkifata tabi olmayan ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretliler bu beyannameye tevkif suretiyle vergilendirilen ücretleri ile diğer gelir unsurlarını da dahil etmeleri halinde vergi indirimi, yıllık beyanname hesaplanan toplam gelir vergisi matrahının, tevkifata tabi olmayan ücret gelirlerine isabet eden kısmı dikkate alınarak hesaplanacaktır. Bu hesaplama [(Tevkif usulü cari olmayan ücret matrahı X Toplam gelir vergisi matrahı)/ Toplam gelir] formülüne göre yapılacaktır.

9.2. Birden Fazla İşverenden Ücret Alınması Dolayısıyla Ücret Gelirinin Yıllık Beyanname İle Beyan Edilmesi

Vergi indirimi uygulaması işverenler aracılığıyla gerçekleştirileceğinden tevkifata tabi ücretlerini yıllık beyanname ile beyan eden ücretliler yıllık beyannamelerinde vergi indirimine ilişkin olarak herhangi bir bildirimde bulunmayacaklardır.

Ücretlerinden vergi tevkifatı yapılan ve işverenler aracılığı ile vergi indiriminden yararlanan mükelleflerin, tevkifata tabi ücret gelirlerini yıllık beyannameye dahil etmeleri halinde, beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan vergiden, yıl içinde kendisine ödenen ücret üzerinden kesilen gelir vergisinin vergi indirimi mahsup edilmeden önceki tutarı mahsup edilecektir. Böylelikle kaynaktan vergileme sırasında ücretliye ödenmiş olan vergi indirimi tutarlarının, yıllık beyanname üzerinden yapılan vergileme sonucunda da ücretlide kalması sağlanmış olacaktır.

10. Vergi İndirimi Uygulamasına İlişkin Diğer Hususlar

10.1. Emeklilik Nedeniyle İşten Ayrılan Ücretlilere Uygulanacak Vergi İndirimi

10.1.1.Vergi İndirimi Bildiriminin Verilmesinden Önce Emeklilik Nedeniyle İşten Ayrılan Ücretliler İçin Yapılacak Uygulama

Emeklilik nedeniyle işinden ayrılan ücretliler, yıl içinde vergi indirimine konu mal ve hizmet alımlarına ilişkin yaptıkları harcamalara ait belgelerini (7) numaralı bölümde açıklanan esaslar ve süreler dahilinde emekli oldukları işverene vereceklerdir.

Genel bütçeye dahil olan daireler, ayrı bir vergi indirimi bordrosuna dahil ettikleri bu ücretliler için hazırlayacakları tahakkuk müzekkeresi ve verile emrine dayanarak Şubat ayı içinde emeklilerine hesaplanan vergi indirimi tutarını nakden ödeyeceklerdir.

Muhtasar beyanname veren işverenler ise emeklilik nedeniyle işten ayrılanlar için hesapladıkları vergi indirimi tutarlarını, Ocak ayına ait olup 20 Şubat akşamına kadar verilecek muhtasar beyanname ile beyan edilen tevkif suretiyle kesilen vergilerden mahsup edeceklerdir. Bu mahsuba rağmen arta kalan vergi indirimi tutarı, vergi dairesince harcamaların vergi indirimi konusuna girip girmediği, belgelerin geçerli olup olmadığı ve vergi indirimi tutarının doğru hesaplanıp hesaplanmadığı hususlarının tespitine ilişkin gerekli incelemenin yapılmasını müteakip en geç Mart ayı sonuna kadar muhtasar beyanname veren işverene nakden iade edilecektir.

Mahsup edilen vergi indirimi tutarının işverenlerce 20 Şubat akşamına kadar hak sahiplerine nakden ödenmesi zorunludur. Nakit iadenin ise vergi dairesinden nakden alındığı tarihten itibaren 3 gün içinde hak sahiplerine ödenmesi gerekir.

Bu bölümde belirtilen esaslar işten ayrılan ancak bir başka işveren nezdinde ücretli olarak çalışmayan ücretliler hakkında da geçerlidir.

Örnek: İşveren (D)'nin 2005 yılı Ocak ayında ödediği ücretlerden tevkif ettiği gelir vergisi tutarı 200.000 YTL'dir. Bu işverenin yanında çalışmakta iken 2004 yılı içinde emeklilik nedeniyle işten ayrılanlarla ilgili olarak hesaplanan vergi indirimi tutarı 20.000 YTL'dir.

Bu işveren, 2005 yılı Ocak ayı ücretlerine ilişkin olarak 20 Şubat akşamına kadar vereceği muhtasar beyanname, beyan edilen 200.000 YTL tutarındaki tevkif edilmiş gelir vergisinden emeklilik nedeniyle işten ayrılanlarla ilgili 20.000 YTL'lik vergi indirimi tutarını mahsup edecek, mahsup sonucu kalan 180.000 YTL'yi ilgili vergi dairesine ödeyecektir. Aynı şekilde 20 Şubat akşamına kadar vergi indirimi hak sahibine ödenecektir.

10.1.2. Vergi İndirimi Bildiriminin Verilmesinden Sonra Emeklilik Nedeniyle İşten Ayrılan Ücretliler İçin Yapılacak Uygulama

Vergi indirimine ait bildirim işverene verdikten sonra emekli olanların henüz yararlanılmamış bir vergi indirimi farkı varsa bu tutar son ücret ödemesinin yapıldığı ayın muhtasar beyannamesinde mahsup edilerek hak sahiplerine ödenecektir. Ancak, bu muhtasar beyanname de mahsup edilemeyen kısım ise vergi dairelerince harcamaların vergi indirimi konusuna girip girmediği, belgelerin geçerli belge olup olmadığı ve vergi indirimi tutarının doğru hesaplanıp hesaplanmadığı hususlarının tespitine ilişkin gerekli incelemenin yapılmasından sonra hak sahibine işveren kanalıyla nakden ödenecektir.

Genel bütçeye dahil olan daireler ise bu ücretlilere ilişkin vergi indirimine ait kalan tutarı, tahakkuk müzekkeresi ve verile emrine dayanarak emekli olanlara nakden ödeyecektir.

10.1.3. Vefat Eden Ücretliler İçin Yapılacak Olan Uygulama

Vefat eden ücretlilerin vergi indirimine konu mal ve hizmet alımlarına ilişkin yapmış oldukları harcamalara ait belgeler, varislerin biri tarafından işverenden vergi dairesine hitaben yazılacak vefat edenin o işyerinde çalıştığı döneme ait vergi matrahını belirten bir yazıyla birlikte işverenin muhtasar beyanname yönünden bağlı olduğu vergi dairesine vefat tarihinden itibaren 20 Ocak tarihine kadar olan süre içinde herhangi bir tarihte verilecek ve bu belgeler üzerinde gerekli kontroller yapıldıktan sonra belgelerin verildiği ayı izleyen ayın sonuna kadar vergi dairesince kendilerine nakden ödenecektir. Başvuruda bulunan varis, veraset ilamını ve diğer varislerden el yazısı ile kendisini yetkili kıldıklarını belirten inzalı yazıları da ayrıca vergi dairesine ibraz edecektir.

Bildirim verildikten sonra vefat eden ücretlinin henüz yararlanılmamış vergi indirimi tutarı varsa bu tutar yukarıda (10.1.2.) bölümündeki esaslar çerçevesinde hak sahiplerine ödenecektir.

10.2. İşveren Değiştiren Ücretlilerde Vergi İndirimi Uygulaması

Bir işveren nezdinde ücretli olarak çalışmakta iken, iş değiştirmek suretiyle başka bir işveren nezdinde çalışmaya